

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni prékmurske evang. šinjorije reditel
i vödávnik: FLISÁR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Čejna na cejto leto 20 Din., v zvänsivo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednök na mësec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Slavnostni jubilej v Puconcih.

POVABILO

na proslavo 25. obletnice dušnopastirskega delovanja prečastitega
gospoda duhovnika Luthár Adama v Puconcih, dne (dan proslave
se objavi v prihodnji številki) 1938.

Vabimo Prezvišenega gospoda D. Dr. Popp Filipa, škofa evangeličanske cerkve za Jugoslavijo.

Vabimo gospoda bana dravske banovine, gospoda Dr. Natlačen Marka.

Vabimo gospoda Dr. Roth Viljema, svetskega prezidenta z dostojanstveniki evangeličanske cerkve za Jugoslavijo.

Vabimo Središnjico društva Gustava Adolfa in podružnice v Jugoslaviji.

Vabimo prečastitega gospoda seniorja za prekmursko seniorijo, gospoda Kováč Štefana s polnoštevilnim duhovništvom prekmurske seniorije.

Vabimo vsa evangeličanska Ženska društva iz Prekmurja.

Vabimo vse duhovnike evangeličanske cerkve v Jugoslaviji.

Vabimo vrhovnega inšpektorja evangeličanske cerkve za prekmurski seniorat, gospoda poslanca, veleindustrijalca, gospoda Benko Jožefa v Murski Soboti z-vsemi farnimi inšpektorji vred.

Vabimo gospoda sreskega načelnika Dr. Bratina Franca in zastopnike vojaške in civilne oblasti v Prekmurju.

Vabimo vse vernike evangeličanske cerkve, vse sorodnike in prijatelje slavljenca prečastitega gospoda duhovnika Luthár Adama.

Vabimo vse pripadnike drugih ver.

Brez posebnega povabila.

V PUCONCIH, dne 10. julija 1938.

PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Jubilej v puconski fari.

Evangelíčanska cerkev puconske fare bo letos praznovala lep jubilej, 25. letnico, odkar sodelujejo v tej cerkveni občini prečastiti gospod župnik Luthár Ádám. Z veseljem pozdravljamo ta jubilej, zato že zdaj spominamo vse vernike na ta slavnostni dan, ki bo dan veselja za vse farane, dan sreče in radosti za evangeličansko cerkev v Puconcih.

Dne 1. septembra 1913. l. je gospod pastir Luthár Ádám kot mlad 26 letni duhovnik nastopil svoje službeno mesto v Puconcih, nedaleč od svojega rojstnega kraja, v cerkvi, kjer je bil kot malo detece krščen, kjer je kot otrok, kot študent prejemal milosti od Boga. In največjo milost, Bog ga je izbral, da bo tukaj „vodil ovčice, na pot Resnice“. V svojih neskončno svetih, nam nedoumljivih sklepih nam je božja previdnost določila tega tako odličnega duhovnika. Vodil nas je 25 let skozi vsa težka leta svetovne vojne, bil je naš borec v vseh naših dušnih bojih, pa tudi naš kulturni delavec, ki ni nikdar omahnil, če je šlo za napredek, za pravice njegovih ljubih vernikov, rodnih slovenskih bratov Prekmurcev. Že sam „Düševni List“ nam leto za letom razgrinja večne lepote svetega evangelija, iz katerega črpamo moč, da ne omagamo. Živimo v težkih časih. Ne le eden dan, to celo leto hočemo praznovati ta jubilej. Veseli smo, da so se mladostni ideali njihovega vzvišenega duhovniškega poklica uresničili, da z

veseljem gledamo vsi na izvršeno delo vzorno disciplinirane fare, najlepše urejene cerkve po smislu našega velikega reformatorja Martina Luthera.

Tudi Vi, ki bivate v tujini, v daljnih krajih, bodite v tem jubileju še prav posebno z nami, kot smo v „Düševnem Listu“ vsi eno, ena duša, eno srce, ena misel, en narod, slovenski Prekmurci, evangeličani avgsburske veroizpovedi.

Da prečastite našu gospodu duhovniku Lutháru vsaj nekoliko povrnemo požrtvovalnost in ljubezen, njihovo vedno tako možato zaščito za naše pravice, se je sestavil poseben pripravljalni odbor, ki dela načrte za glavno praznovanje, ki bo v cerkvi v Puconcih. V hvaležnosti do Boga in do gospoda Luthára župnika hočemo farani zbrati neko denarno vsoto, da ohranimo za vedno spomin na našega ljudomilega gospoda Luthár Ádáma. O uporabi nabrane vsote bo odločal pripravljalni odbor. Ves nabrani denar se bo sproti naložil v poštno hranilnico. Vsakdo pa naj svoj denarni prispevek pošlje na naslov „Evangelíčanskega ženskega društva v Puconcih“ ali osebno izroči temu društvu za jubilejni sklad duhovnika Luthár Ádáma. Za ta sklad sprejema prispevke tudi gospa Titan Marija v šoli v Puconcih in bodo prispevki objavljeni vsi v Düševnom Listu do 31. decembra 1938 l. Po tom roku se prispevkov ne bo več sprejemalo za ta sklad, ker bo 31. decembra t. l. zaključek akcije in sklepna seja pripravljalnega odbora, ki bo naredil sklep, kako se ima uporabiti nabrani denar.

Puconci, 10. VII 1938.

Prilavljalni odbor
za Luthárovo proslavo.

Trê deklin hištória.

Pisala Gyarmathy Žigmondova. — Poslovenčo Filsár Ján oš, vp. učitel.

(Nadaljavanje.)

III. Čarna deklina.

4

Ali máte deklina, či so bár tak lépe, ali grde, pláve ali čarne, eduk dónok pretgnuti morejo celoga dnéva zméno; príde včenjá vrémén Viš, na mála žrêbeta tüdi sedla dévajo, da se privádijo k príšestnim hámom, omôdom, ser sambi; Istina, ka sta se Sellö i Čillag zaprva tüdi bránile, ali k-koncovi sta se dónok pôdale, privádile sta se k coj, mogóče sta si ešče tak mislile: Vém se je tó tak godílo z drúgimi žrêbetami tüdi! Ali tevi li tak prosita z-gorzdignjenimi nogámi od Irme cukér; haj! samo, ka Irma zdá že nemre vsigdár k-njim bêžati, gda bi štela.

Vučitelico so pripelali k-hiži, pa k tomi ešče tühinske fajte, ár vesničke familije z vékše štáši redovno za prve vrste držijo te tühinske. Glavno je tó, naj nevé vogrski i zná zongorálivati, to ovo je vse prístranno. Či kočíša najímlejo, prve vse vó zezvéjo od njega, ár bi nebi radi bili, či bi se pri konjaj kvár zgódo. Ali kakša je ta tühinska učitelica, kakši je njé karakter, zrášanje, znánje, ka je bila prve? za tó jáko površno márajo, celó na njé zavúpajo deklin svoji osnávanje i zgájanje. Vu vsákom orsági se iščejo te dobre, práve vučne moči i záto te najbôgše domá ostánejo. Igo eti prinas tüdi dosta dobri, domáši učitelice jeste, štere za ti tühinski volo brez posla ostánejo i štere bi pôleg drúgi predmetov znánja, dosta bole znale i spodobne bilé navdúšeno pripovedávati z domáče hištórie, od vogrski žensek bliščéčega karaktera i odičene ljubénosti svoje domovine. Znála bi, ár njé fajte krv túri vu žilaj.

Pripravljalni odbor za jubilej prečastitega gospoda duhovnika Luthár Adama je sestavljen takole :

- 1.) Predsednica : gospa Vljaj Ana iz Predanovcev.
- 2.) Zastopnica ženskega evang. društva v Puconcih, gospa Rátkai Vera iz Andrejcev (kot predsednica ev. žen. društva.)
- 3.) Častna dama gospa Kúhár Ilona, soproga predsednika iz Puconec.
- 4.) Odbornica I. gospa Vljaj Marija iz Lemerja (svetovalka).
- 5.) Odbornica II. gospa Titanova iz Puconci (cvetličarka in blagajničarka za Luthár Adama sklad.)
- 6.) Odbornica III. gospa Furekova iz Brezove (za dekoracije).
- 7.) Nadzornik in pokrovitelj proslave gospod Küllhar Štefan, predsednik občine Puconci in inšpektor evang. cerkve v Puconcih.
- 8.) Poverjenik in vršilec dolžnosti za informacije gosp. Titan Josip, šol. upravitelj v Puconcih.
- 9.) Cerkevni kurator gosp. Külič Mihael iz Brezove.
- 10.) Za šolsko mladino gospod šol. upravitelj v Andrejcih, gospod Ratkai Edmund.
- 11.) Za jezdece gosp. Šavel Aleksander iz Pužavcev.
- 12.) Sokolstvo gosp. Šiftar Pavel iz Pužavcev.
- 13.) Za gasilce gospod predsednik občine Pečarovci, član gasilske župne uprave gosp. Banfi Štefan.

14.) Odbornik IV. gosp. Vratarič Nikolaj iz Predanovcev.

15.) Kantor za pevski zbor gosp. Ošvath Aleksander.

16.) Kapelnik za godbo gosp. Bako Karolj šol. upravitelj v Strukovcih.

17.) Za „Mladinsko evang. društvo“ gosp. Fli-sar Karol iz Gorice.

18.) Veroučitelj gosp. Jonaš Štefan, tajnik odbora.

19.) Odbornik V. gosp. Pentek Jožef iz Polane za kolesarski odsek.

20.) Odbornica VI. gdč. Vljaj Vilma, akademičarka za belo oblečene deklice.

21. Odbornik za strelce g. Kerčmar Ernő iz Sebeborcev.

Pripravljalni odbor za proslavo 25. obletnice dušnopastirskega delovanja preč. g. Luthár Adama v Puconcih.

V Puconcih, dne 10. julija 1938.

Gasilske čete puconske fare prosimo, da bodo sodelovali vsi pri proslavi. Udeležba pri sprejemu Prevzvišenega bodi častna dolžnost vsakega gasilca. Gasilce prosimo osobito za postavitev dveh slavolokov. Več bo povedal redar odbora, kateremu bo dal direkturo in navdilo poverjenik odbora gospod šol. upravitelj Titan v Puconcih.

Možje in fantje, ki imate lepe konje, prosimo Vas, uvrstite se v povorko jezdecev, ki bo spremljala Prevzvišenega ob prihodu. Vaš redar je odbornik gospod Šavel Aleksander iz Pužavcev.

— Francuška vučitenca je prišla, štero je vréla služkinja li hitro naznanila zménjajóčima deklinoma. Rávnó sta na mláké brégi, na ednom smúdivom grmíči stalé i notri nastrégnale v-edne mokre vrbe votlíno. Tam notri je nika šúmelo i vidíti se je dála nikša žúta náprava, tó je srš njóv grád. Za krátki čas gotova bode gráda gráh ka túdi : remekna náprava. Esi vsáki dén pridevi i malo notri nastrégnevi edno minuto, kak dnes.

— Jaj, da ešče dosta prijétnoga dugovánja jeste, Margítka, štera tebi ščém pokazati. V zimi sem vsigdár samo li tó čakala, naj sprotoléjte bode, gda bom te na ona mésta pelala. Zdâ hodvi samo male dale, eta, gde je tak gósto vrbjé, tam je strnábe gnezdó ; tak lépoga si ešče nigdár nê vidla . . .

— Margítka ! Irma ! Mále gospodičine, gde sta ? Hodíta notri, ár so vučitelica prišli !

Deklini sta se edna na to drúgo zglednole, vu tom pitanji je tam bio té skličáj : Že ! ?

Mademoselle Mina je kèpešna mláda samica bila ; friške rêti, čerstva i malo náglóga djánja. Tó, ka je ona francuškinja i vsigdár med vsakšim položájom, ka čúti, vópvê, je vsigdár z-velkov zavédnostjov glásila. Ona jedíno pravico líubi, štero njê naj nížče za húdo nevzeme ; či bi njê doll vsekli glavó i teda bi túdi vópovedala pravico, ár je ona francuškinja i pri njê je pravica ednoga rázuma z-grobijanščinov.

Lépo obléko si pripravljájóča z friškim govorénjem je rávnó tó dála napré Zidynlovoj, gda sta deklini notristópile. Njéni oster pogléd je li hitro, kak blisk vdiljek béžao po deklinaj i vkúper je póčila z dlanami :

— Madáme ! Jelí sta si pa tevi dvê deteti uprav sestre ? No, tó je nezgovorno ! Ta edna je uprav lépa, ali ta ova pa bogme grda . . .

Francuški je gučala, ali Irma je vogrski prerazmila, ár je várala na materé licaj ono oblačino, štero je že prvie túdi dostakrát vidla, gda

Vabljeni so k povorki jezdecev tudi Sokoli, posebno dobrodošli še v kroju.

Evangeličansko »Mladinsko društvo« v Puconcih se naproša, da poskrbi za proslavo cvetje in zelenje. Na vaših gredah rastejo pelargonije, dalije in druge cvetice, s katerimi bomo okrasili cerkev in slavoloke. Cvetje in zelenje bo vzela gospa Titanova, soproga šolskega upravitelja v oskrbo v šoli, torej prinesite en dan pred proslavo cvetje in zelenje v šolo.

Stariše vseh šolskih otrok puconske fare opozarjamo, da se bodo vsi otroci udeležili sprejema Prezvzišenega v zboru. Deklice, ki imajo bela oblečila pridejo belo oblečene, ker bodo nosile knjigo sveti evangelij tik pred Prezvzišenim.

Učiteljstvo je vabljeno k vsem odsekom.

Pevci. Vsi cerkveni pevci iz puconske fare, pa tudi drugi dobri pevci iz okolice, zglasite se pri kantorju puconske cerkve pri gospodu Ošvathu, ki bo vodil na proslavi pevski zbor. Prijavite svoje sotrudje in požrtvovalnost za lepoto slovenske pesmi. Peli bomo cerkvene pesmi in prilično tri umetne narodne pesmi. Po številu udeležencev se bo mogla ugotoviti, ali bo pevski zbor moški ali mešani zbor. Prijavite se lahko samo do 31. julija pri g. Ošvathu.

Godbo iz Strukovcev pod vodstvom gosp. šol. upravitelja Bako Karola vabimo prav pristrčno na sotrudje naše lepe proslave in se veselimo že na mojstrske komade glasovite godbe, ki bo dvignila svečanost proslave.

Kolesarji. Tudi Vam je odrejena posebna odlika, da boste na okrašenih kolesi šli nasproti Prezvzišenemu in jih spremljali v staro luteransko trdnjavo Puconce. Pričakujemo, da Vas prtdedolga, dolga vrsta. Kje se boste zbrali, to Vam pove Vaš redar, gospod Pentek Jožef iz Polane.

Strelci. To ste pa Vi, Sebeborčani, ker ste najbližji in nekako najbolj pri srcu gospodu jubilantu Lutháru. Torej Sebeborčani, pripravite se, da boste streljali iz možnarjev. Redar g. Horvath Janez.

Akademiki in gimnazijci, oziroma vsi srednješolci bodo nosili sliko velikega reformatorja Luthera Martina in državne zastave. Vaš vodja je gospod Podlessek Joško jurist iz Sebeborcev.

Opomba. Posebna določila bodo objavljena v DŮševnem Listu v avgustovi številki. Namreč, kje se bodo postavile posamezne šole in skupine. Glavno je, da se vsaka skupina drži svojega redarja. Vsak odsek torej k svojemu redarju. Redarji pa v vsem samo k gosp. Titanu v šolo le on je poverjenik. Župni urad ali gosp. jubilant v teh zadevah nima informacij in ne daje nikakih pojasnil. — Pripravljalni odbor.

Poziv odbornikom pripravljalnega odbora za proslavo. Vse izvoljene člane in članice prosimo da se polnoštevilno in zanesljivo udeležite odborove seje, ki bo v nedeljo, dne 31. julija ob pol osmih zjutraj v šoli v Puconcih. Nujno potrebno je, da se o vseh točkah te proslave pogovorimo, da dobite odborniki, redarji navodila in vsak za sebe naredi na-

sta z Margitkov vkŮp bilè, či je tŮhinec prišao k hiži. Tak da bi njè v málo srdcé bodnoli. Tak do mama pá z tak tŮžnim poglédom na njò glédali i té pogléd je nòva učitel'ca prinesla pá nazá. Od toga hípa mao je hladno glédala tò prišlekojco, štero je tŮdi nè hitila zakrivati. Oh, da bi bár nigdár nebi prišla tá francuškinja k etoj hiži! — si je mislila. — Vém se je že za tak blájženo čŮtila, mama so jo vsigdár veseléc glédali i tak so si djáil žnjòv, kak z Margitkov i zdá de pá vse nači . . . tak bode, kak je prvle bilò.

I toga máloga srdcá stráh je nè bio brezi podlage: Matí se je že vò zvráčila z onoga prestrahšenja i po Mine rečáj je pá vidla, ka je Irma grda i ka vu njè poglédi jeste nika tákšega, štero je nevugodno i z nòva se je záčala žalostiti, štero žalost je nè mogla zakriti.

I ta siròta čarna deklin'ca je uprav nè bila angel; telkokrát je že tò čŮla, ka je ona hído

dète i nateliko je tŮdi nè lŮbila učitelico, štera je k-njè vsigdár nepravična i jáko lagoja bila, tak je jo ona tŮdi sáma rada čemerila, — tò „francuškíno“, štera je potom za eden mèsece pred roditelmi vònazvèstila od dijákinj svoje štímanje: Irma je edna nebògatna, hída učénka, nevoščéne nature stvorjènje, naj se nečŮdújejo, či ona — Mina — tò z svojov francuškov istinelŮbéznostjov odkrito vò povè, ka samo Margitko rada má Pa je té tŮdi nè lŮbila. Mina je samo sáma sebé lŮbila, z-površeni mární stvorjènj sebičnostjov.

Zádnji se je nè povido tè guč. Ali ešče on dén večér je ménšalo té guč edno drŮgo naznamenje. Z sòsedne vési je gróf Nádašdy prišao k Zadyjovim, za dvá konja kŮpŮvala volo. Pogodba se je bár ne zgodila, ali gróf je do večara tam ostano i gda je odhájao, je Zadyvojev etak erkao:

— Milostiva, tò učitelico je vrédno pošŮvati, ona je právi kíňč! Z-takšov popolnostjov

črt, kako bo izvedel svoj program. Tudi moramo postaviti spored za sprejem Prevzvišenega in določiti prostor, kje se bodo posamezne skupine zbirale do odhoda. Le z dobro disciplino bo vse izvedljivo, torej pridite gotovo vsi. Posebnih povabil odbornikom za to sejo ne bomo pošiljali. — Tajništvo odbora.

Uredništvu Dúševnega lista!

Prečastiti gospod duhovnik!

Prosimo Vaše uredništvo, da nam priobčite v julijski številki priložene članke in črtice. Pred vsem pa Vas prosimo, da nam za letos v vsaki številki prihodnjih štirih mesecev rezervirate nekaj prostora, da bo mogoče objaviti za občinstvo Vaše fare in Vaših znancev potek proslave 25. obletnice Vašega dušnopastirskega delovanja v Puconcih. Moramo se Vam oddolžiti in to je mogoče samo potom Vašega lista in uredništva. Storite to, ker je to iskrena želja Vaših vernikov, ki Vas preveč ljubijo, da bi Vas mogli za ta Vaš jubilej prezreti.

Pripravljalni odbor za proslavo 25. obletnice dušnopastirskega delovanja prečastitega gosp. duhovnika Luthàr Ádama v Puconcih.

Trôšta rečí: „Hodte k meni vsi, ki se trudite ino ste oklajeni i jas vám počinek dãm. Vzemte na sé járem moj i včíte se od méne, kã sem jas krotki i ponizen z srcã, i nájoete počinek dúšam vašim. Ár je járem moj hasnoviti i bremen moje je lahko.“

(Mt. 11, 28—30.)

sem ešče več nê čúo francuški gučati, no či že dvê leti v-Páriši stojim. Zongorigranje je pa istinska umetnost . . . Hej! či bi moje sestre tákšo vučitelico dôbile!

Grofa navdúšena hvála je jáko potrdila vučitelice stan, i že za edno leto si je pôleg svoje dobre-húde vôle lahko djála z deklinami. I tak je z-Irmikov djánje grivo, neznošeno mantránje bílô; cónivala se je žnjé grdosti, prepovêdala njê je vse, ka bi se je dostájalo, erkôča — nemárne vučenike je prisiljena kaštigati i tak je tó zmantráno, zavrženo dête nájkéško radost melo vu tom, ka je z-zavitov jálnostjôv, vó z-mišlenim djánjem čemerilo, gde je moglo ono samico, štera njoj je nateliko obrítikila žívlénje.

Kak je napamet vzéla, ka vučitelica nemre pávuka trpeti, kakda — kakda nê, pri vsákôj prilíki je naišla, gde vu bluza rokávi, gde na golêri, ednoga-ednoga dúgi nóg pávuka laziti. Mina je nê méla rada stvári, nálmre se je grozno

Vsákdenéšnji krúh.

(Mark. 8. 1—9) *Hàrl Lipót ev. dúhovnik.*

Naš kmet zdaj veliko i svêto dêlo oprávla, ženja i notrisprávla tísti dár, z šterim je Bôg naše pôle blagoslovo i obdarúvao. Od nôči do nôči žmejno dêla na pôli, večer pa domô idôči vesêlo pesem spêva. Vse tó težko žétvinsko delo tak da bi edna rêč vodila: krúh, krúh.

Túdi eto léto v različni vnožinaj razdeli med lúdmí tó drágo čúdo: krúh, šteri blájženstvo ali nevoío, smêh ali skuze, jákost ali grêh, zadovolnost ali nezadovolnost správla. Zdjaj túdi bodo tákši, ki se bodo blájženo veselili, vidôči s tém božim kíňom svoje pune kãmre, ali bodo pa túdi tákši, ki bodo trpêče pítali: ka bomo jeli? Ka bomo píli? Ka bomo obláčali?

Krúha, zemelski dobrôt različna razdelítev med lúdmí je prinesla v naše žívlénje krúha pitanje, štero pitanje razložiti se trúdi jo človečãnstva nájbôgši i túdi nájlagojêši lúdjê. Nájevč revolucij na svêti je zavolo krúha pitanja príšlo naprej. Tó vidimo v zgodovini žé od stári rimlánov pa notri do rdêče ruske i špãnske revolucije i bratskoga klanjá.

Té lačne nasítiti, té náge oblêčti je pa končno nemogôče z silov, z štrájkom, z revolucijov, nego edino z pomočjôv Kristušove lúbézní.

Krúha pitanje končno razlôži i rêši: milúvájôča, darúvájôča i molêča lúbézen.

bojála od velkoga, čarne dlake psa, od Leoja. Irmo je vsáka stvár rada méla i na edno mig-nenje, z-rôke ednoga gibanja so znale, ka ščé. Za toga zroka volo se je vsáki dén zgôdilo, či večkrát nê ednôk, ka je pes svoje velke prêdnje tace gori zdévao na vučitelice plêša. Táčkêga hípa se je nateliko prestráhšila ta francuškínja, ka se njê je ešče sapa stávila i mráz je jo zgrabó i kak je gori príšla na tó, komi má hváliti tó prijétnost, je to málo deklino tóžila oči. Oča je ôurno pravo:

— Irma, ti si lagoje dête, dosta žalosti nam správlaš; mademoiselle že nemre trpeti tvoje okornosti, nemáratnosti i oni vnôgi čemérov, z-šterimi jo mantráš . . .

— Mademoiselle mené bole čemeril se je tóžilo dête i jôkati se je začnôlo.

Oča jo je pomilúvao i nêje je kaštigao, pre-mišlávati si je záčao, kak bi té položáj nikak spremêno; vê že tak od dugšêga hípa mao na-

„Mílo mi je tó lúdstvo, ár némajo nikaj ka bi jeli.“ Jezuša té reči níkšo bláženó toplóčo správjio túdi tístomí srce, štero nači daleč stoji od Njega. Té reči z nívím tróštom i vüpanjom napunijo túdi tisto dúšo, štero žé caganja kmična nóč daví. Či si žé bio v tákšoj slávi, zavolo nevole, žalostí all drúgi vdárcov, da se je tvoja dúša žé skoron pogrozila, i v tom hipi te je pa nekdo mílo pogledno, tího je préjao tvojo rokó i etak ti je erko: Siromák človek, z srcá te mlíujem, z tebmó čútím, tak dobro znáš, ka so poménile tebi té tróštajóče reči. Tak da bi na-enkrát obrí tébe néba i kmična nóč svétla grátala.

Krúha pitanje samo tam vodi do revolucije, do eksplozije, gdé tej síti srce iz kamna májo, i brezi občúténja, brezi mlíúvanja glédajo trplénje i súkešino té lačni.

Kristušovo srce je pa puno z lúbéznostjov: žé je odpústitím lačne v híže njihove, pomenkajo na póti. Záto čúti Jezuš z tém lúdstvom erkóči: mílo mi je tó lúdstvo, ár so žé trí dni pri meni i némajo nikaj ka bi jeli. Oh žé bi té bogáti, ki v obilnosti živéjo túdi napunjeni bíli z tákšov mlíúvajóčov lúbéznostjov po célom svéti próti siromákóm! keliko lúdi bi obarvala tákša lúbézen od gréha kradnenjá, keliko nezadovolní dúš od skvarjenjá, keliko beléči src od revolucije. Čé bi vsáki, ki má, z lúbéznostjov glédo na tiste, ki némajo, kak na svoje brate, kak Pavel ápoštoł právi: Z bratínskóv lúbéznostjov eden k drúgomí na lúbézen nagnjeni bodite, z poštenjom

eden drúgoga preběžte, tak bi nígdár nikomí né trbelo od grádi mréti, né bi trbelo štrájkati, z orožjom se kláti, ár bi vsáki človek méo za sébe i za svoje držino vráckdenéšnji krúh.

Ali mlíúvanje samo v sebi je ešče né zádosta. Da se naj krúha pitanje razlóži i réši, tak po mlíúvanji more priti takoj pomagajóče, darúvajóče dejánje. „Velo bi pa što njíma z vás, ídta z mérom, segréta se, íno se nasítila, né njíma pa dao, ka so teli potrebna, ka bi njíma tó valálo.“ Té mlíúvajóči Jezuš včasí začne z délom, naj more pomáhati, dati i nasítiti tó lačno vnožino. Istína, ka vučénicke samo malo krúha i ribíc májo, ali Jezuš vseeno dáti éčé lú-dém, razdelí tó med tístímí, ki so z Njím bíli. On ne pita ali bo vsém zádosta, túdi ne pita ali so vrédni té pomóči, túdi drúgi vzrokóv ne íšče, da bi té potrebne odpostó. Tú je potrebna hítra pomóč. Naj vídi tá lačna vnožina, da ešče živé tá darúvajóča, pomáhajóča lúbézen. Naj vídi, čé je glíh máli tísti boží dár, níkaj pa z toga dára lastník dónok dá vsákómí potrebúvajóčémí i lačnomí. Tá darúvajóča lúbézen túdi pri lačni, pri nevoíni lépe jákostí rodi. Tej lačni so zmérni i z mállm zádovolní, da vídíjo próti njím obráčajóčo se lúbézen. I oni so zádovolní bíli z tístím, ka so dóbili. Ar Jezuš túdi za sébe i za svoje vučénike ne obdrží več, kak je pa dao tém lačním. Tak so živéli túdi prví kršćanje. Ali tó je né komunizem, nego tó je Kristušove darúvajóče lúbézností blagoslovljena bratska

menjáva, ka bi se njemí čeri vógrski túdi včile. Ali materiálen njegov položáj je dosta težkéši, ka bi k-njíma posebnoga vučítela mogóči bio najéti; vesníčnoga vučítela nelúbí, ár je grobíjanski, nezhablenoga znášanja. Či bi je te stáři dühovnik šteo prék, pod svojo rokó vzéti, tisto bi jáko dobro bílo. Dühovnik je li tak bio gotov tó včíniti, či do dekliné k-njemí hodile se včít; tó se bár nede vídilo materi, ali da je ona že túdi previdila, kaj vógrski pisati i čteti je dónok potrebno znáti vógrskoj dekliní, je dovolila. Potóm sta se teví dvé dekliní z-ednov slúžbenícov i z-Leo psom vsáki dén vu farov šle včít. Tam so njídvi vsígdár lúbéznívo sprijáli, gospá fararca je nígdár níkšega rázločka né činila med njíma: ka je Irmi jáko prijétno spadnólo, z dobrov volov se je včila i te stáři dühovnik jo je čestó pohválo i či je gdate na pozvánje k-Zádyjovím prášao obedívat, je tam túdi vónazvésto, nakeliko je zádovolén z-vučénkami.

— Z-obema? — ga je pítala matí z-zadr-žávanjem.

— Z-obema dvema.

Na tó je vučitelca — ár je ona francoškinja i vöповé pravico — zamerkala, ka je dühovnik strankar, ár bogme edna deklina nema ni talentoma, ni paščlivostí.

— No, istína je, ka je Margítka né tak pašč-líva i ménšega talentoma, kak Irma, ali záto je túdi vrla i dobra deklina — je odgóvoro dühovnik mirovno; na štero je mademoiselle gorisko-čila i čemerno vóběžala i na svojega pozvánja visikostí stojéča se je cónivala vučénki i vu-čénke orsági:

— No, ti krotka ovca, ti lépa deklina, ti si se túdi naméřila na níkákoga, ki te hváli! Etakši nóri popevje se jedíno li v-barbárskom orsági nájdejo! — Norčárila se je bár dale, ali tá mála deklina je samo tó obdržála, ka je njó dühovnikí pohválo; to ovo je lehko gúčala, né je pá-

zküpnost. Slédi pa kém bole se je svét odtújo od Kristušovoga včenjá, tem bole se je razšírila tá stéza med bogátiimi i siromáti. Prvi so vsebičnost i nelübézen oblékli na sebe, ti drúgi pa nevoščénost i čemernost.

Krúha pítanje je túdi dnes vsigdár bole i bole goréče i nevarno. Pa túdi zdaj bi se tó pítanje tak preveč léko réšilo. Samo spupítí bi trbélo právdó Kristušovo, i eden drúgoga brémen nosítí. Či bi tej velikí bogátci več znali darúvatí i siromákom pomáhati, či bi delodajalci bole pošúvali svoje delavce, té bi se siromákov i delavcov pesníce znóva odprle na blagoslov, njihovo mrzlo i nevoščéno srdcé bi se pa z hválo-dávanjom napunilo. Či bi Kristušova áldovna, darúvajóča lübézen postála Gospód obri etoga mrzloga, vsebičnoga, samo sebi živóčega svéta, tak bi konec bio vsákomi krúha boji i po božoj milošči bi v miri živo eden poleg drúgoga, bogástvo i siromaštvo, kapitál i delo, obilnost i zmenkanje.

Tak je. Iz bože milošče. Ali zató molítí trbej. Molítí z verov i z čistim srcom. V dúhi i v istini. Rávno tak kak molí Jezuš, prle líki bi pa tó veliko nálogo zvršo i z sedmími krúhami i z edno malo ribícami, da bi nasíto štírijezero lúdi. Boža milošča túdi dnesdén čini čúda, samo neveren i nezahválen človek ne vídi toga i nemáratno ide naprej po svojoj póti. Vsi moremo priznati i vadiúvatí, da nam je Gospodín Bóg

zila več tá, mislíla je vu sebi: dobro je, či so me pohválii, zdá bom se pa z cèle móči včenjá držála.

Potom je ešče z-véckšov volov šla k-onoj prijétnoj hiži, gde telko róž jeste, sladke, tople so reči, prijétni so oni vnógi golóbjje, šteri doli zletíjo z tóрма i doli sposedeje na mále fílagórije strého i tam turbékajo, dokeč se njidví číta.

I zvón toga je méla tá v-faróv hodba ešče edno prijétno stran: večkrát je notri kukuknola k-Železnovoj néniki, štera je z-srdcá napré spobrála siná lépe knige, tó je biló zdá že z-istínom prelépo delo, ár je je že znála čteti. Ta stára vdovica njé je ešče dovolíla, ka je ništerne knige sehom odnesla; ali nígdár je jí nē nesla domó, vsigdár so gospon dúhovnik čteli žnji; kak lépa dugovánja so bila v nji popisana, tak da so tó málo, čarno deklino spoj obajala.

(Dale.)

žé dostakrát na pomóč bio, da je Njegova milošča žé večkrát odvrnóla od nás glád, smilúvao se je, skrbo se je za nás, da smo na svojega živlénja póti nē pomenkali. I vse tó je včino za nás brezi naše prošnje. Ka pa če bi ešče dnévno zdúhávajóči ponízno molíli za Njegovo miloščo? Čé bi takše moléče živíenje živeli, kak Jezuš! Oh keliko Ellákov i vdovic iz Šarepte bi glásilo blagoslávajóči túdi dnes milostivnoga Bogá čúda, ki zná poslúhnotí ponízne molítvi. Zató je pa pri réšítvi krúha pítanja nájvažněša tá moléča lübézen.

Da bi z maloga povóli i dosta biló, da bi se mi z maloga nasítíli i da bi ešče drobtinje ostalo v velikoj vnožini, to je pri nás túdi nemogóče, ali pri Bógi je pa vse mogóče, samo verno moremo molítí Bogá, bližnje naše pa z právov lübéznostjov lúbítí. Jas verjem, verjem brezi dvojuvanja, da bi dosta več biló tísti, ki bi léko dáli i dosta menje tísti, ki bi se nevóli-vali i strádali, če bi dnévno vsigdár z več i več človeči srdc prihájala k Bógi vúpajóča vréla molítev: krúha našega vsákdenšnjega dáj nam ga dnes.

Edna stára príповěst tó právi, da je Vse-mogóči Bóg ednók pred svoj králevski prestol pózvao vse jákosti. Prišle so: batrívnost, vernost, vúpánie, mertúčlivost, dobróta, odkritosrčnost, potrplívost, prijáznost, krotkost. Tam je bila poníznost i na slúžbo pripravlena pokornost, tam se je svétíla vera i lübézen, tam je cvelo vúpánie i kak edna lépa rožica je bila tam zahválnost. Vse jákosti so se pozdrávlale kak dobre prijáte-lice. Samo dvé jákosti ste glédale edna na drúgo kak neznanca, kak túhinca. Vi ne poznata edna drúgo, se obrné k njima Bóg? Nē, mi smo se ešče nígdár nē najšli i sréčali, je bio odgovor. Té dvé jákosti so bilé dobróta i zahválnost. Žalostno je, ali tó se túdi dnesdén večkrát tak zgodi. Kak redkokrát pride za dobrótov zahválnost. Bóg nás obdarúje z svojími drágími dobrótami i kíncmi, ali kak malo je pa tísti, ki se Njemi za dáni vsákdenšnji krúh toplo i ponízno zahválijo.

Hodmo mi vsi po srečno oprávljenoj žétví z vernostjov i poníznostjov pred gospodnoga Bogá i zahválmó se Njemi za ono dobróta, da nam je pá dao žétvo i z tēm vsákdenšnji krúh. Mi pa mémo v svoji srdcaj milúvajóčo, darúvajóčo i moléčo lübézen do nesrečni, do lačni bližnji naši.

Razglas.

Voditelstvo Dijaškoga doma s tem pozáva vse, ki v prišestnom šolskom leti v Dijaški dom gori ščejo biti vzéti, naj svoje pismene prošnje vpošlejo najkasneje do

1. augustuša na voditelstvo Dij. doma v Soboti.

Onim, ki se do toga časa ne priglasijo, nemremo garantirati mesta.

Voditelstvo
Evang. Dijaškoga doma.

Šalamenci.

Časopis „Slovenski gospodar“ je prineso 29. junija 1938. nasledivajóči članek :

„Čudno se nam zdi, da hodijo otroci iz naše vasi v dve šoli in sicer katoličani k Sv. Sebeščanu, luterani pa v Puconce. Tudi naši otroci morajo čutiti politiko. Nekateri prej vsegamogoči ljudje so hoteli na vsak način spraviti našo deco v šolo v Puconce, ker je pri Sebeščanu šolsko poslopje, ki je last katoličanov in dobi cerkev najemnino. Zahtevali so komisijo, ki naj dožene, kam je otrokom bližje, ali k Sebeščanu ali v Puconce. Vsak pameten človek se je temu smejal, ker že otroci vedo, da je k Sebeščanu bližje kot v Puconce. Meriti bi se namreč morala daljava do šol, ne pa morda le do prvih poslopij. In glej čudo! Dognali so, da je v Puconce bližje, kjer je sedež luteranske župnije. Dognali so, ker so pač tako morali dognati in otroci so bili dodeljeni v Puconce. Katoliški starši pa otrok ni so hoteli pustiti v Puconce in so še dalje hodili k Sebeščanu. Šalamenci so takrat še pripadali puconski občini, zdaj pripadajo že k naši. Naša občina je takrat zahtevala od puconske občine prispevek za katoliške otroke, pa seveda niso nič dobili, ker so pač otroci dobili njihov šolski okoliš in lahko pridejo v Puconce. Katoličani so prosili na vseh merodajnih mestih, da naj ja pustijo otroke še nadalje pri Sebeščanu, da bodo tudi sami prispevali, če ne bo drugega izhoda. Na pomoč je priskočila banovina in dala podporo. Zdaj zopet zahteva puconska občina prispevek od naše občine za luteranske otroke. Cel babilon je že vse skupaj. Edini izhod je, da bi se naj sedaj oblast pobrigala, da bi bili otroci iz Šalamenec dodeljeni naši šoli, ker itak pripadajo tudi pod našo občino in katoličani pod našo župnijo. Naj se še enkrat premeri

razdalja, prepričani smo namreč, da sedaj oblast ne bo merila s političnimi metri.

K zgornjemi článki mámo prizadeti šalamenski evang. stariši zamerhati sledéče :

Rêsan čúдно se nam vidi, da nás pá vznemirja s pregnánimi smêšnimi frázzami níkši gospódek z-okólice Sebeščána, šteromi so luteráni velki trn v péti ino bi je rad obsódo v pogibel i smrt, da bi doségno neomejeno oblást ménšine nad većinov evangeličanov. Nê politika, nego šalamenski r. kat.-ov nestrpnost je edini zrok tomi, ka njihoví otroci ne hodijo v puconsko šólo. Zakaj pa naši evangeličanski otroci obiskújejo povsúd bivše r. kat. šóle (pečarovski, skakovski, martjanski, gradiški, kančovski, kúkečki ivanovski, itd.)? Mi šalamenski evang. verníki smo se edino záto borili próti prešolanji v Pečarovce, ár nás je 750/0, v Puconci mámo štírirazrédno šólo s štírami prestranými vučilnicami, v Pečarovci je pa samo ena pripravna šolska dvorána. Pri našoj pravičnoj borbi so nam nê šli na roké níti oblást, níti kakši „vsegamogoči ljudje“. Naôpak! Pri odločitvi borbe je bio zádnji argument oddaljenost od edne ino drúge šóle. V tom poglédí je katastrofska upráva v M. Soboti dne 30. VIII. 1930. izjávila, da je oddaljenost od puconske šóle do sredine Šalamenec samo 3 km. Ár v našem srezí vnóge vesnice pripádajo k šóli zvúina svoje občine, vúpamo, da se oblást sploh ne bode ozírala na zgoránji članek.

Krátki glási z Lendavske fare.

Letos smo meli konfirmácije ôsvetek na den Kristušovoga vnébozastopenjá i na risalski pondélek. Na svétek vnébozastopenja je 12 decé bilô pri konfirmáciji, na ris. pond. pa 2 deklini, i tó záto, ár sta za volo velike popláve Móre nê mogle pridti na den vnébozastopenjá. Ár je mála gmajna, nemamo vsáto leto konfirmácije, letos smo pa dvakrát meli. Med 14 konfirmanduši je bilo 9 pojbov i 5 deklin. Lêpi, vervanje zbúdjávajóči je bio obôji ôsvetek za nás. Vrlo ev. žensko drúštvo je vsakoga konfirmanduša z spominskov polov obdarúvalo, na šteroj poli je križ z glogovov korónov. Srcé gibajóči simbolum kršćanstva, šteri de naše v raztorjenosti bodoče mláde verníke vedno opomino, gda ji zaničávánja, špota trn pikne za volo evangeliúma i gda do pod žitka težkim križom vcagali ; opomino de je i tróštó : Jezuš, Zveličitel vaš je celô trnjavo koróno noso i ešče bole težki križ za vás, za volo zveličánja vašega. Bojďte záto verní

do smrti i On vam dà žitka korôno. Konfirman dušje so 22 Din darřivali na G A D.úštvo, kak dár decé.

Letos smo že dvakrat dôbili veliko povô dea (láni osemkrát), štera je vnogo kvára naprá vila na polaj, trávnika, gorica, i ogradčeka. Siromaštvo je veliko. Naše vřpanje je v Gdnom Bôgi i naši dobroga srdca verebrataj.

Naše Žensko društvo je na risalski pond. zadvečara tombolo pripravilo, štera se je lepô posrečila i Žensko društvo je z cerkvenoga dugá (34 000 Din) odpláčalo 4000 Din. Tô naše málo (40 kotrig) žensko društvo je tak v našoj gmajni, kak tá dobra i skrbna mati pri hiži.

Na G. A. Društvo je za volo lanske i letošnje poplave prôti lanskomi dobro menje prišlo vküper, 400 Din. Itak pa na edno dřšo več spádne i zdaj, kak 1 Din.

V krátkom moremo (1. febr. 1939) povr nôti šolskoj občini v Lendavi od njé zéto posojilo za zidanje cerkvi, to 30.000 Din. Od pensionskoga fonda nam je bilô oblübleno na 6 let posojilo, ali itak zdaj ne dobimo to posojilo, če tñdi mámo pětkrátno kritje té šume, štero bi v 6 ti létaj (vsako leto 5000 Din i žoj) p'áčali. Jeli bi se najšo med verebratami přemočen človek, ki bi nam na pomôč skočo? Rizike nikše nema i edna mála, v nevôli bodoča gmajna denjemi navôke hváležna. Mogôče se rájde tákši — Boža milošča je velika i nezbrojene so poti Njegove! Šk. dñh.

Rázločni máli glási.

Radosti glás. „Kí bode šteo žítek svoj zdržati, zgñbí ga; kí pa zgñbí žítek svoj za mojo volo, té ga zdrží. (Luk. 9, 24.)

K članki „Vô so djáli mrtvo telo v dvorišče“, ki je bio priobčen v prvěšoj numeri našega lista, smo dobřli od Uprave sobočke bolnice sledéče obvestilo: Po predpisih mora uprava bolnice obvestiti o smrti pacientov njih sorodnike z dopisnico, kar se tudi točno in vestno izvršuje. Ako pa pustí umrli kakšno gotovino, se ista v prvi vrsti uporabi za to, da se sorodnike obvestí telegrafično ali pa telefonski, kar uprava bolnice vedno radevolje naredí. — Upravitelj,

Turobni glási. Zánjji mësec so se z Puconske fare odselili vu večnost: vd. Bánfi Kata, roj. Šiftar na Gorici, stara 67 let; Cipott Štefan v Sebeborci, star 77 let; Sever Franc v Pečarovci, star 62 leti; Kološa Jožef v Dolini, star 32 let; Flegár Šándor v

Lemerji, star 73 leta; Flegár Štefan v Brezovci, star 67 let; Cipott Béla z Polane, star 9 lét (mrô v Sobočkom špitáli.) — Naj májo sladtek grobski sën i blázeno goristanënje.

Pošta. Ha šaj Šándor, Perth Amboy. Pismo prejéli, pa tñdi pëneze, štere na drřgôm mesti kvitëramo. Lánšček Lajoši smo máj. 31-ga odpísali, naj nam správjio od Vašega gospôda farara tiste klíšeje od këpov, štere želëte, naj v naš kalendari dënemo. Prosimo tak Väs, pošlite je nam i mí radi spunimo Vaše želënje. Z-srčnim pozdrávom! — N e m e c M a r i j a, Nemčija. Kalendari hvaležno prejéli. Ár pa reditel itak má vsako leto rávno toga, záto ga daledá nikákomi, kí zná nemški.

Zdávánja v Gor. Slavečkoj ev. fari. Dne 3. jul. je v tuk. cerkvi pred Božim sv. oltárom do groba obstojéčo nevkleknjeno lübéznost i vernost oblübo Čurman Rudolf, vdovec iz Gor. Slaveče (brat našega mládoga odličnoga theologuša, Čurman Ludvika) Bokan Mariji, hčerki našega vernoga dekan-zvonára i presbitera Bokan Franca. — Dne 10. jul. se je zdao v našoj cërkví naš mládi odličen vučitel Čurman Viktor iz Sotine, sin našega uglédnoga krčmára i posestnika Čurman Mihála z vučitelícov Križman Anicov iz Trnove pri Ljubljani. Té mládi vučitel je në dávno položo usposobljenostni izpit v Ljubljani z odlikov i je na svojo prošnjo premešeni v Kruplivnik za vučitelja. — Obema mládima pároma iz srdca želëmo vse dobro. „Ad multos annos!“

Cerkevne pesmi. Glávni reditel etoga lista so z pesmene knige za evangeličanske izseljence zëbrali 20 lépi, poznáni pësem i vözdrukati so je dáli na stroški „Düševnoga Lista“. Pesmi so za čas brez svëtešnje polovice cerkevna leta. Radi je pošlemo brezpláčno vsékomi našemi izseljenci. Vřpamo se pa, da vsáki izseljenec si kamči narôči ete náš list. Či bode želënje, drřgoč pá vküppostávimo pesmi za svëtešnje polovice cerkevna leta.

Samovolni dári. Na goridržanje naši časopisov: z Perth-Amboy (Amerika) Adam Prosič 2 dol., Šándor Hassay 3 dol., i štirje naprëplačnici 1—1 dol., vküp 9 dol.; Lendavska fara offert. 20 Din; Horváth Ferdo i žena Bogojina 20 din; Seršen Ivan Murska Sobota 10 din, Krančič Jánoš Murska Sobota 10 din, Bükvič Kálmán Nemšavci 2 din, Sinic Jožef Nemšavci 2 din. — Na nespřhlivi vënc Luthárove Flisár Šarolte: Gergorec Joško i Kühár Vilma Sebeborci 20 din; Lázár Veronika Sebeborci 20 din. — Topla hvála všëm!

Gustav Adolfa društvo. V Apačkoj diaspori je v tek. leti nabráno 276 din-ov za cíle Gustav

Adolfa društva. — V Zágrebi je na isti cio darivao tamošnji švédski konzul Ragnar Wahlin, ob 80. letnici rojstva švédskoga kralá V. Gustáva 1000 din.

Štatistika. V pretečenom leti se je v našoj šinjoriji narôdilo 386 decé, mrlô je 379 oséb, zdalô se je 141 párov, konfirmáivani je 380 dečkov-deklic, prestôpilo je v našo cérkev 11 oséb, vô je stôpilo 6 oséb; v lúdske šolé je hodilo 2971 decé, v pôrgarske šolé 17, v srédnje šole 93 dijákov.

Andreci. Pri nás je, zvôn létного časa, vsáki mēsec enkrát bíla Boža slúžba, štero sta naš puconski dúhovnik i Jonáš Štefan katehet spunjávala, naš vréli šolski upraviteo Rátkai Ôdôn so pa z velkov navdúšenostjov vodili popēvanje. Májuša 22-ga je bíla Kristušova sv. večérja túdi vóobslúzavana; 55 oséb je živelô žnjôv.

Evang. šolske decé v Puconskoj fari v tek. leti je bilo: v Puconskoj štirizložnoj šoli 164, v Andrejskoj dvoizložnoj šoli 61, v Moščanskoj trizložnoj šoli 105, v Brezovskoj dvázložnoj šoli 65, v Pečarovskoj trizložnoj šoli 36, v Predanovskoj šoli 45, v Sebebojskoj šoli 57. Vkup tak 533 decé, 16 vučitelov(-ic), ali žalost z-tê samo 4 so evangeličanske vere. Verenávuk se je tjedensko včio vu 22 vôraj.

Znamenite oblétnice v juliuš mēseci. 1489. jul. 2. se narôdo Cranmer Tomaš, prvi protestantni éršek Anglije. — 1519. jul. 4. je meo Luther štúkanje z dr. Eck Jánošom v Leipzigi. — 1369. jul. 6. se narôdo i 1415. jul. 6. je mrô Hus Jánoš. — 1502. jul. 6. je nastávljeno wittenbergsko vsevučilíšče. — 1838. jul. 8. se narôdo Zeppelin grof. — 1509. jul. 10. se narôdo Kalvin Jánoš. — 1536. jul. 12. je mrô Erasmus héréšen znanstvenik za časa reformácije. — 1099. jul. 15. so podzajéle križarske vojske Jeruzalem pod vodstvom Bouillon Gottfrieda. — 1054. jul. 16. se je razdvôjila zhdna i rimska cérkev. — 1870. jul. 18. so vópovedali papežko nezmotlivost. — 1773. jul. 21. je rozpústo XIV. Kelemen pápa ježuitov réd. — 1698. jul. 24. je nastavo Francke héréšnjo sirotišnico v Halleji. — 1833. jul. 26. je odpravo angleški parlament robslúzbenstvo. — 1750. jul. 28. je mrô Bach Sebestian. — 1914. jul. 28. so napovedali bojno Srbiji.

Rusija. Pôleg písanja rusoski lístov je v temlícaj i lôgeraj v Sovjet-Rusiji 67 púšpekov i 18.500 dúhovnikov mrlô. Nájveč so jih agenši G. U. P. vmorili.

Anglija. Catholic Herald iména angléške rimo-katoliške novine naznánjajo, ka vu angleško rim. kat. cérkev létno 12 jezero lúdi notristôpi i 40 jezero vóstôpi.

Edno veliko zdávanje. Albrecht nadvojvoda se je znôvič porôčo. Njegova prva žena je edna lôčena ženska bíla. Túdi on se je hitro lôčo od njé i zdaj se je pa znôvič porôčo. Rimsko katoličanska cérkev, kí tô právi da so njéna zdávanja vekivečna, je zavolo velikoga gospôda Albrechta že dvá zákona razvézala i razveljávila. Lôčila je nadvojvodovo prvo ženo od njénoga tákrátnoga zákonskoga možá i zdaj jo je pa túdi lôčila od samoga Albrechta. Radi bi znali na podlági kákšega zákona? Če bi Albrecht siromák človek bio, jeli bi túdi té razvézala njegov zakon rim. kat. cérkev?

Vrēmen se preminjáva. Bio je čas, gda so túdi rim. katoličanci v dvē dôbi vživali Kristušovo svéto večérjo, pod krúhom i vinom. I. Gelásius rimski pápa v 5-om stôletji tô právi: „Čújemo da níkákí samo iz svétoga tēla vzemejo tál, od pehára svéte krvi se pa zdržávajo. Tém lúdem, nevem pod oblástjov kákšega krivoverstva stojijo, — zapovedávam da morejo cēlo svestvo k sebi vzéti, ali se pa morejo od cēloga vózapréti, ár razdelitev ednoga istoga sakramentuma je nē drúgo, kak oskrumitev sakramentuma“. Samo v 16.-om stôletji v Tridenti držáni žinat je prepovedao vernikom vživanje pehára.

Lutherove pesmi. Naš veliki reformátor je v prvôj vrstí nē pesnik bio. I dônok se je v njegovom srdci dosta krasni pesmi narôdilo. Med njimi Trdí grád pesem dnesdén žé v 185 različni jezika popēvajo. Zvún toga ešče má štiri tákše pesmi, štere so na več kak 50 jezikov doliobrnjene i šest tákši pesmi, štere so več kak na 25 jezikov doliobrnjene.

Dánija. Dánci so skoron vsi evangeličanske vere, vsáko leto 600 austrijske decé správiyo v Dánijo na letovánje. Austrijske oblásti so do etiga mao samo katoličanske otroke pošilale v Dánijo. Samo v etom leti se je prvič posrečilo, da je med té 600 decé túdi več evangeličanske decé bilô gorivzétô.

Ka novoga? Na eucharistični kongres, šteroga so priredili v Budapešti, so Vogri zavolo slaboga obiska gorpláčali. Nájvékšo škodo je napravila nemška vláda, ki je svojim katoličanskim vernikom prepovedala udeležbo na kongresi. Túdi iz Slovenije je komaj bilo tam okôli 400 obiskovalcov. Deficit so dijo na 7—8 milijon pengôjov. Eucharistični kongres po slovenskom pomeni veliko zborovánje oltarski sakrament moléče r. kath. cérkve, s šterim naj vsem „krivovercam“ jávno kažejo moč i sijaj svoje cerkve. Predéd eucharističnoga kongresa je Telovo, štero je IV. Orbán pápež 1264-ga zrendelúvao. Prvi mednárodnôd eucharistični kongres je 1881 l. bio. — Na 80 letnico rojstva je švédski krao Gustáv ogromna

darila dôbo od svojih podanikov; vsa ta darila je on obrno na znánsstvene cíle. — V zgodovinskoj cêrkvi švédskoga váraša Upsala so na svétek Vnêbostoplenja naednôk 3 evangeličanskih pûšpekov gorposvetili. — Za spomenik našemi reformátori Dr. Luther Mártoni v Budapešti so nábrali 100.000 pengôjov, štere šume niti polojno nê so pričakûvali. — Hitler je v Avstriji civilno zdávanje vpelao notri. — Julija 6. je minôlo leto, ka se je začnola kitajsko-japonska bojna; v tom časi so si Japonci osvojili 560.000 km² kitajske zemlé, na šteroj je dosta premoga, svila, bombaža i opiuma. V toj bojni je spadnolo 1/4 milijon Japoncov i 3/4 milijon Kitájcov. Japonci na osvojenoj zemli držijo 1 milijon vojakov i na ruskoj granici 300.000. — Španska bojna túdi ide prôti konci; Frankova vojska je že samo 30 km od Valencije. — Stalin v Moskvi strela svoje agente, ka so slabo „netili“ komunistično revolucijo; glávni agent čeke je komaj vujšo na Japonsko. — V Skoplji so te dni postavili v obrát nájevêkšo elektrárno v Jugoslaviji, štere generátore žené reka Vardar. Pri otvoritvenoj svečanosti je bio sam predsednik vláde Dr. Stojadinovič, ki je v svojem govori namigno na poslanske volitve, štere bi se vršile že v jeseni. V zvezi s tem bo šo Dr. Máček v krátkom v Beograd. — Rumunska kralica Marija, mati kralá Károla i naše kralice Marije, je v 63 l. starosti mrla.

Obisk pri našem zemláki.

Zádnji tjedem ivánjščeka sem vu zvônskom orsági potûvao. Od ednoga mojega obiska med potjov se na krátci spomeném. Že dávnno sem želó obiskati ednoga našega zemláka, mojega dobrega prijátela, Jónáš Lajoša, ki se je vu k puconskoj fari slišéci Predanovci narôdo. Zdaj je dûhovnik Dörgičejske fare i senior Zalajske šinjorije. Od mojega prihoda sem písao i záto v Akali-ji, na brôdi Balatona, me je s svojim naprêžom čakao. Vu dobroj pô vóri smo tá prišli na blagoslovljeno mesto njegovoga delovánja, vu njegov prijaznívi, lûbeznívi dôm, gde me je njegova verna tûvárišica s svojimi 3 drágimi otroki sprejêla z prevelikov lûbéznostjov.

Cêla fara je nej velika. Dnesdén okoli 500 dûš računa. Nigda so vu njej skoron sami nemešnjácke prebíváli, šteri so si dopûstili té luksus, ka vu Dörgiče-ji, štera vês stojí z trê tálov: Spôdnje-, Zgornje- i Málodörgiče, so si 3 cêrkvi pozdignoli, štere so komaj na eden dober streláj od enove. Nigdašnji preštímáni nemešnjákov potomci ešče dnesdén goridržíjo ete nezdrav luxus. Ka je rávno záto zvúnešnje

i znotrêšnje lice cêrkveo dosta odzaja za našimi cêrkvami, se samô od sêbe razmi.

Véndar nebo brezinteresantno, či ese zamerkam, ka kakši dáčni klûč májo eti verníci. 1) **Gotovoga pêneza** plačûjejo za vsakov dûšov 2 pengôja; na vsaki državni dávčni pengô pa 25 filerov. 2) **Silja** dájo: za vsakov dûšov 10 litrov, na vsaki drž. pengô 1 lit. 3) **Vína** dájo: za vsakov dûšov 1·5 l., na vsaki drž. pengô 0·2 l. 4) **Za odkûpnino dela** dájo žita: familije s konjskim, ali gûnčnim naprêžom 65 kg, z krávjim naprêžom 45 kg, naprêža neimajôče 35 kg, naprêža neimajôče polovične familije 18 kg. 5) **Drvárno delo**: vsaka familija 1 m³ drv vu gôšči vsečé, domô pripela i gorizosêka. — Ka bi pravli naši verníci, či bi etakša cêrkvena bremena morali znášati?

V prostoj župnoj cêrkvi sem s svétov genlívostjov pôstao. Nážjalostnêši cêrkveni historični spomíni so prehodili mojo dûso. Vêm pred menov je bila na stêni obri predgance mramorna spominska tábla gálerob dûhovnika. Napis táble je sledéci: „Eti živé spômenek Zsedényi Štefana. Za volo svoje evangeličanske vere 1674-ga v Požoni osôdjeni, v Komáromi i v Lipótvári v temlici, v Nápolji i na otoki Sicilija pa na gálaj je trpo, dokeč je nê Gospôd njegovoga vózniaka 1677-ga v Dörgiče milostívno nazáj-pripelao. Mat. 5, 10“.

Z-mojega potûvanja sem telko držao na občno interesiranje vrêdnoga, štero sem za čítile Dûševnoga Lísta z radostjov dolispísao. Ešče samo telko, ka gospod Jónáš Lajoš túdi po etoj pôti svoje lûbeznívo pozdravlénje pošlejo svojoj v Jugosláviji živécoj rodbíni, svojim prijátelom i poznancom. L.

Mi krstšeníci bojdmo gotoví

i premislímo si dnévno, ka smo neprestanoma völdjáni skûšávánji. Záto nê ka bi se štokoli tak batrívno znášao, líki dabi šatan daleč bio. Bole čakajmo njegovoga napádanje zevsê stráni i stojmo njemi prôti. Ár či vu etom megnenji sem čísti, potrplívi, prijaznívi i moja vera je túdi močna, lehko se zgodí, ka šatan ešče vu etoj vóri tak bêsno napáadne moje srcé, ka kómaj obstojim. Ár takši protivník je tó, šteri nigdár nepomenka, nigdár neobtrúdi i či je edno skûšávánje hênjalo, taki príde drúgo. — Luther.

Húdo delo činí, kí se ogne Bože híže. Ešče húše delo činí, kí hodi v Božo hížo, ali nevídí se tó na njem!

Evangelium v Itáliji

Naprejdáva: SILVÁNUS.

Juan Valdeza že 1530 v Itáliji nájdemo, gde se je v Nápoli dolizoselo i lastno hižo spóvao. Tú se je prebúdo Valdez od dŭha, „šteri piše, gde On ščé“, na spoznanje dične slobožčine Boži s'nóv i pogledno vu pravice i dične blájženstvi on svét, próti šteromi je etoga svéta nájkéše blájženstvo i lepota samo ténja. Prišo je do evanglioma vere, ka je tó Boža móč i gda je njega pravico z svojega srdcá z cělov vrělostjov zapo padno, je svoj žitek spoj vu službo Gospodno-vo postavo. Preci nájdemo okóh njega eden odebráni króž hérašnji možóv, šteri pozváni vu-čitel i dŭševni oča je on bio. K njegovim vučeni- kom slišijo túdi že one oměnjene plemenite žene, kak princesa Julija Gozaga, Izabela Man- richa, na dale v Nápol premešćeni kapucinski generál i národní predgar Occhino i Peter Mar- tyr Bermiglio, ki je barátom, dŭhovnikom i ple- menitášom goričtenjé držao od Korintušánskoga lista. Da je Bermiglio I. Kor. 3, v. 13 i dale nē razlágao za purgatorium, so njemi prepovedali včiti. Dónok na zahválnost tim evangellomskoga mišlěnja kardináлом, se njemi je tó pá dopústi- lo. Sledi, gda se je njega vera po Valdeza vpli- vi zglobšala, nájdemo ga kak apáta v Lucci.

Juan Valdez, prvě kak je pa pregánjanje evangeličánov v Itáliji od inquizicije vóvdarilo, je 1541 l. mrô i tak se je nej dočako toga groznoga mantránja i mesárenja. Njegva smrt je ména i blájžena bila, od svoji prijátelov okóhivzěti je nazájdao svojo plemenito dŭšo Onomi, ki je Gospod obri žitka i smrti i koga je za jedinoga Zveličitela i Sredbenika spozno. Valdeza so glo- boko i dugo obžalúvali. Bonfadio, eden žnjego- voga króža erčé od njega: „Valdez je eden od ti nájkéši možóv Europe bio, njegova plemen- ta dŭša je že eti na zemli lóčena bila od telov noga i se vglobila vu vživanje nebeske pravice.“ — Juan Valdez kak pisátel je túdi delaven bio. Njegova glávna dela so: „Stódesět preglédanja“, i „Krščanski alfabet“ vu šteri navodiš dá na notrášnje gorivzětje krščanstva, na vgloblenjé krščanskoga žitka, brezi formálnoga napádašja pápínskoga návuka i blódnosti. Preveč odlóčno vózdigne, ka je Kristuš za človeče grěhe zadosta včino i ka je spravičanje je živa vera potrebna. — „Bogá po Kristuší spoznati je cělo krščanstvo. Kristuš more poskŭšeni i doživljeni bidti, či ga štoj spoznati ščé. Vu njem de te stári človek na križ pre- bítí i naša cěla bivost pod Božo voló postávlena.“

K Valdeza króži je slišo túdi graf Caracci- oli, rojen 1517 v Nápoli. Kak svetskoga mišlě- nja človek, ga je obrvim Peter Martyr Bermiglio- ja predga zapopádnola, od I. Kor. 2, 10–16. Záčao je sv. Písmo zbrodjávati se je preobrnó. Končno je tak daleč prišo, ka se je mogo od- lóčiti, ali zatajiti vero, ali pa se lóčiti od žené, decé i imánja. Caraccioli si je to zánje odébro, pobegno v Genf, gde se je k Kálvini pridružo. Po šesti létaj je ednók vkŭperprišo s svojov familijov. Ženo je proso, naj žnjim ide. Ali ona njemi je odpovédala, ka nigdár nede šla žnjim med jeretnike, niti žnjim vkŭpživěla, či ne osláví jeretništvo. Z velkov žalostjov, ali lóčo se je od ti svoji i je nazájodišo v Genf, gde je vu 70 let starosti mrô, do smrti vóren Onomi, ki je pravo: „Ki ne osláví vse ka imá i ne zataji sam sebé, nemre moj vučenik bidti.“

Ta navelko razšŭrjena kniga „Od Kristušá dobročiněnja“, svedoči kak je povsud vu Itáliji živo postanolo. Povsud so se najšli vu blago- slovlenom, dalečšegajóčem króži svedoki Onoga, ki je nam od Boga napravljena pravica na spravičanje, odkŭplěnje i zveličanje. Posebno na se- veri v Veneciji i na južnom v Nápoli se je Evan- gellom od spravičanja grěšnika vu veri Sina Božega v posebnoj čistóči i móči nazveščávao. Ali tó dično evangeliomsko živlěnje, štero se je eden čas ešče za blagoslovněše vidlo kak na Nemškom, je za ništerni desět lét spoj vóvgas- nolo, poničeno. Žalostno je videti ete spadáj i vóvgašěnjé evangeličanskoga gibanja, štero je dónok z sredine cěrkvi vózišlo, od plemeniti i krščanski čestnikov vzgájano biló i se je vidlo dosěgnosti; očistiti i vjedinati krščansko cěkev. Vu petnájeststótreseti letaj je biló, ka je te velki Contarini z III Pavel pápom eden lépi dén v Ostio potŭvao. „Na póti“, piše Contarini Poole i, „me je te Stári k sebi posádo i pravo, ka je čteo moje knige od očišćenjá cěrkvi i njemi je preveč do srdcá prišlo. Jas sem že vse vŭpanje goridao. Ali zdaj je tak krščansko gučao z menov, ka sem se vŭpao, Bóg nedopústi, ka bi Njegov dŭh pek- lenska vráta preborila.“ — Naslědek toga raz- govárjanja je bio, ka so za kardinále bili poz- váni oni plemeniti možjé Oratoriuma, kak: Sa- dolet, Poole, Giberto, pŭšpek Verone, Fregoso, pŭšpek Salernoja, štere je vse Contarini priporó- čao i ki so poskŭsili sv. Petra ládjo na evange- lioma vótre zavŭpati. Ali med tēmi kardináli je bio túdi Caraffa, ki je sledi IV. Pavel pápa po- stano, ki či bár ka je vu začětki nē mogo evan- gellomi prótistánosti, ka je navdŭšeni bio za očiš- čenjé cěrkvi i je kotriga Oratoriuma bio, dónok je sledi odávec postano i mesto dao onomi kmič- nomi dŭhi, šteri je vu začětki štirideseti letaj go- riprišo i kralŭvao vu rimskoj cěrkvi, i šteri kmič- en dŭh se zové: Ježuitizem. (Dale).